

291824 - Gecenin son üçte birinde dua etmenin fazileti

Soru

Bir hadiste: “Her kim dua ederse ona icabet ederim” burada ki amaç insanın dilediği dünya ve ahiret hayrından istemesi mi? Başka bir rivayette “Kim bir şey isterse ona veririm” buradaki maksat genel dua mı yoksa bir şeyin istenmesiyle mi ilgilidir. İki rivayetin arasında ne fark var?

Söz konusu dua, gece namazı içerisinde mi yoksa gecenin on üçte birinin her hangi bir vaktinde olabilir mi? İstiğfar ve tövbe ederken kulun işlediği belirli bir hatayı zikrederek özellikle o günahın affedilmesini isteyebilir mi?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Ebu Hureyre Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Rabb’imiz Tebâreke ve Taâlâ her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman (keyfiyeti bizce bilinmez bir hâlde) dünyâ gökyüzüne iner ve: Bana kim dua eder ki, onun duasını kabul edeyim! Benden kim bir hacetini ister ki, ona dileğini vereyim! Benden kim mağfiret ister ki, ona mağfiret edeyim! Buyurur”(Buhari 1145, Muslim 758)

Dileme ve istiğfar, duanın genel sözcüğüne dahildirler. Dilemek ve istemek genelde maddi ve manevi bir yararın istenmesiyle ilgilidir. İstiğfar ise günahın olumsuz etkisinden kurtulmak için yapılan duadır. Bu hadiste ikisinin zikredilmesinin nedeni özel olan bir durumu genel bir duruma atıf yapılmasıdır.

Şeyhulislam İbn Teymiye Rahimehullah şöyle dedi:

Hadiste ilk önce dua sözcüğü zikredilmiş daha sonra dileme ve istiğfar zikredilmiştir. İstiğfar eden kimse aynı zamanda dileyen kimsedir. Aynı şekilde dileyen kimse dua edicidir. Dilemenin

zikredilmesi, şerden korunmak içindir. Bu da hayrı talep etmekten sonra zikredilmiştir. Bu iki husus dua sözcüğünden sonra zikredilmesi her iki hususu ve dahasını kapsaması içindir. Bu konu özel bir durumu genel bir duruma atıf etmek konusuna girer. (mecmu el Fetava 10/239)

El Bedir el Ayni Rahimehullah şöyle dedi:

Hadiste; Dua, dileme ve istiğfar zikredilmiştir.

Her üç terimin arasında ki fark şudur: talep, zararın giderilmesi veya hayrın elde edilmesi için yapılır. İkincisi bu talep dünyevi veya ahiretle ilgili olur.

Dilemede ikinci şıkka işaret vardır.

Duada ise: üçüncü şıkka işaret vardır.

Bu anlamda farklı rivayetler bulunsa da aynı anlamı pekiştirmektedir.

Bir rivayette: “zarar bir derde düşer olan yok mu? Afiyet vereyim” Musned 12/478

Bu hadiste özeline genelden sonra zikredilmesi olayın önemini gösterir. Ayrıca duaya fazlasıyla teşvik vardır. Bu hadisi duyan her kimse, duanın bu vakitte ne kadar önemli olduğunu mutlaka kavrayacaktır.

İkincisi:

Duanın fazileti söz konusu olan vakit içindir namaza özel değildir. Bu vakitte mutlak olarak faziletlidir. İster namazda olsun ister dışında olsun her durumda faziletlidir.

Ubadete bin Samit Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: Her kim gece Allah’ın zikriyle uyanır ve şöyle derse:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

Sonra “Allahım! Beni affet” derse veya dua ederse duası kabul edilir. Şayet abdest alıp namaz

kılırsa namazı kabul edilir.” (Buhari 1154)

Hadiste gece uyanıp Allah'ı zikreden, istiğfar eden ve dua edenle bunları yaptıktan sonra abdest alıp namaz kılan kişi arasında fark koymuştur. Yüce Allah her ikisine de fazlından vadetmiştir.

Ebu Umeme el Bahili Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dediğini işitmiştir: “Her kim yatağına abdestli olarak girerse uyuklayıncaya kadar Allah'ı zikrederse gecenin her hangi bir saatinde Allah'tan dünya ve Ahiret hayrından bir şey dilerse mutlaka ona verilir. (Tirmizi 3526)

Bu konuda daha fazla bilgi için ibn Hacer'in Netaic el Efkâr 3/82-84 eserine başvurunuz.

Sonuç:

Burada istenilen faziletli iki makam bulunmaktadır: Birincisi: İster gece namaz kılsın veya kılmasın ister namazdan önce veya namazdan sonra uyanıp dua eden, zikir, istiğfar eden ve yakarıp Allah'a dilekte bulunan kişi.

İkincisi: En üstün mertebedir. Tüm saydıklarımızı bir arada yapan kimsenin makamıdır. İnsanlar uyurken kalkıp gece namazını zikir, istiğfar, dua ve dünya ve ahiret hayrını talep eden kimsedir.

Bu nedenle selef, bu vakitte namaz kılmayı tercih ederlerdi.

Ebu Hureyre Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: : “Rabb'imiz Tebâreke ve Taâlâ her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman (keyfiyeti bizce bilinmez bir hâlde) dünyâ gökyüzüne iner ve: Bana kim dua eder ki, onun duasını kabul edeyim! Benden kim bir hacetini ister ki, ona dileğini vereyim! Benden kim mağfiret ister ki, ona mağfiret edeyim! Buyurur” Bu durum fecrin doğuşuna kadar devam eder. Musned 13/35. Elbani, İrva el Ğalil 2/196

İbn Abbas Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Her seher vaktinde gökyüzünde şöyle seslenir: Bir şey isteyen yok mu ona verilsin, dua eden yok mu ona icabet edilsin, istiğfar eden yok mu affedilsin? İnsanlar ve cinler hariç gökte ve yerde olan herkes bu sesi duyar.

Horozların bu vakitte öttüklerini ve diğer hayvanların ses çıkardığını görmüyor musunuz?

Üçüncüsü: Hadiste geçen istiğfar sözcüğü genel olup herhangi bir sıfat veya tabirle sınırlandırılmamıştır. Şeriatta istiğfar olarak kabul edilen her hangi bir tabir bu vakitte kabul görür. İster genel bir ifadeyle istiğfar eder, ister hatırladığın belirli bir hata veya günden istiğfar edebilirsin.

En iyisini Allah bilir.